

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології

на тему:

**ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ ЗА ОСТАННІ 10
РОКІВ**

Студентки групи Пкор18-20
факультету східної і слов'янської
філології
денної форми здобуття освіти
освітньої програми: Корейська мова і
література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності: 035 Філологія
спеціалізації: 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – корейська
Григор'євої Анастасії Олександрівни

Науковий керівник: _____
викл. Мансурова К.М.

Національна шкала: _____
Кількість балів: _____
Шкала ЄКТС: _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1 «Екстралінгвістична зумовленість структурно-семантичної специфіки правничої термінології корейської мови».....	7
1.1 «Етапи розвитку пост японської корейської мови»	7
1.2 «Вимоги одиниці термосистеми з погляду семантики до термінології»	9
1.3 «Закономірність оформлення формальної мови за нормами словотвору»	10
1.4 «Оптимальна довжина терміна»	11
Розділ 2 «Внутрішньомовні механізми утворення лексем: таксономія засобів деривації у ханмунній лексиці корейської мови».....	13
2.1 «Реалізація морфології китайської лексики»	13
2.2 «Моделі словотвору»	15
Розділ 3 «Словотвірна парадигма юридичних термінів корейської мови».....	17
3.1 «Морфологія корейської термінології»	17
3.2 «Терміносufікси і термінопрефікси у корейській юридичній термінології»	20
Висновок	23
초록	26
Список використаних джерел	28

ВСТУП

У цій роботі основна увага приділяється методу терміноутворення, що є основою для аналізу корейської юридичної термінології та виявлення типів терміноутворення. Хоча існує безліч робіт, присвячених комплексним географічним назвам галузевих термінів різних мов, суб'єктна мовна одиниця спеціального призначення для теми корейської мови досі не піддавалася структурно-семантичному аналізу. Причина необхідності вивчення цих спеціальних номінацій у тому, що кількість термінів у корейському праві сягає кількох сотень одиниць і набагато перевищує кількість технічних термінів. Крім того, в корейській мові широко поширений феномен контракції термінологічних словосполучень, їхньої лексикалізації на основі словотвірних моделей, що пояснює чисельну перевагу термінів-універбів над термінами-словосполученнями в корейській юридичній термінології.

Актуальність дослідження:

Сучасний етап розвитку мовознавства, який утворює в системі національної мови окрему підмову, характеризується підвищеним інтересом до вивчення спеціальних сфер діяльності. Енергійний розвиток термінологічних корпусів для конкретних цілей дав поштовх розвитку складної лінгвістичної дисципліни, яка називається термінологія. Однією з помітних тенденцій розвитку сучасних терміносистем багатьох мов є наявність великої кількості різнотипних термінів, представлених одним словом у спеціально побудованій іменній системі.

Комплексне дослідження теоретичних питань термінології представлено в працях таких науковців, як О.О. Реформатський, П.Н. Денисов, В.П. Даниленко, Б.Н. Головін, Р.Ю. В.М. Лейчик, В.Н. Прохорова та багатьох інших дослідників. Мову права в українській лінгвістиці вивчають Н.К. Кравченко, Ю.Л. Мосенкіс, Н.В. Артикуца та інші дослідники. Хоча існує безліч робіт, у яких технічні терміни кожної секти різних мов встановлюються одним словом, технічна терміноодиниця, заснована на даних корейської термінології, досі не пройшла структурно-семантичного аналізу.

Відповідно до спостережень у терміносистемі корейського права, кількість спеціальних слів, що входять в одне слово, перевищує кількість технічних термінів на сотні одиниць.

У корейському правовому контексті терміни мають різну формальну структуру. І це потрібно дослідникам, які вивчають природу терміноформ. Розкриття механізмів словотворення термінів призводить до правильного розуміння внутрішніх форм термінів, що також сприяє їх класифікації та систематизації, сприяє теоретичному осмисленню та критичному спілкуванню когнітивних аспектів мови. Семантична інформація в умовах нормалізації та стандартизації лінгвістичних термінів.

Мета дослідження:

Метою даного дослідження є систематичний та лінгвістичний аналіз однослівних термінодиниць у сфері сучасного корейського права з точки зору їх структури та семантики.

Завдання дослідження:

Поставлена мета має на увазі необхідність вирішення кількох завдань, серед яких найважливішими є:

1) необхідно проаналізувати мовну ситуацію Корейського півострова в історичному та синхронічному аспектах, щоб виявити причини та фактори, що призвели до розвитку корейської юридичної термінології на основі китайських ієрогліфів;

2) побудова відповідних структурно-граматичних моделей для виявлення структури та значення термінів у складних словах та лексикалізованих словосполученнях, а також виявлення продуктивних ресурсів термінологічного потенціалу на основі спільності структурно-граматичних ознак;

3) дослідити метод афіксів термінів, щоб дослідити продуктивність афіксів термінів у юридичній мовній освіті корейської мови;

4) показати роль запозичення у заповненні юридичної термінології корейської мови;

5) дослідити особливості словотвору в корейських та китайських словниках, а також пропонується класифікація китайських ієрогліфів за способом словотвору, що лежить в основі словотвору;

б) відредагувати дослідний глосарій, як додаток до запропонованої курсової;

Об'єкт дослідження:

Об'єктом дослідження є складове слово-символ, що є термінодиницею сучасної корейської мови.

Предмет дослідження:

Предметом дослідження є структурно-граматичні, типологічні та семантичні закономірності терміноутворення у сфері корейської юридичної термінології.

Метод дослідження:

У методі цього дослідження використовувалися описовий метод лінгвістичного аналізу, компонентний та розподільчий метод, кількісний аналіз, заснований на статистичному методі, та аналіз словникових визначень. Методи моделювання, кількісної оцінки та систематизації сучасної корейської юридичної термінології.

Наукова новизна цього дослідження полягає в наступному:

- 1) вперше описано перелік словоформ корейських юридичних термінів;
- 2) досліджено деталі словотвору в корейських та китайських словниках;
- 3) ця робота ґрунтується на сучасних термінологічних джерелах;

Практичне значення дослідження:

Практична цінність отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані, зокрема, у наступних галузях лінгво-дидактичної та перекладацької діяльності:

- 1) у викладанні практичні і теоретичні курси з лексики та словотвору корейської мови, тощо;
- 2) складання словника корейської мови, дослідження джерел термінології та аналіз;
- 3) під час читання конкретного термінознавчого курсу жаргону та курсу теорії перекладу корейською мовою;
- 4) використовується як матеріал для розробки методик, навчальних посібників, термінологічних довідників, словників тощо;

РОЗДІЛ 1

«Екстралінгвістична зумовленість структурно-семантичної специфіки правничої термінології корейської мови»

1.1 Етапи розвитку постяпонської корейської мови

Сучасна термінологія має досить багато концептуальних підходів до визначення та розуміння термінів. У задачі розмежування понять «термін» та «загальноживані слова» виходять з особливостей термінологічних одиниць:

- Термін – це мовна одиниця у спеціальному полі.
- Термін точно відображає зміст цього поняття та дозволяє відрізнити одне поняття від іншого, а також віднести його до певного класифікаційного ряду;

Термінологія корейського права має кілька характеристик у порівнянні з іншою термінологією корейського права, термінологією в інших галузях знань та загальноживаною лексикою. На перетині цих трьох ліній виразно проявляється специфіка структурно-семантичної організації термінологічної парадигми. Він визначається групою факторів як екстралінгвістичних (включаючи особливості предметної галузі юридичної мови і соціокультурного та історичного розвитку корейської держави), так і внутрішньомовних.

Розвиток спеціальних лексичних систем у національній мові є соціально детермінованим явищем. Корейська мова, яка відноситься до далекосхідного ареалу, з давніх-давен знаходилася під безпосереднім впливом китайських ієрогліфів, і близько 70% китайського словникового запасу складається з одночасної корейської мови. Основні соціолінгвістичні фактори, що вплинули на інтеграцію китайських юридичних термінів у корейську, включають релігію та культурно-політичні контакти.

Різні етапи розвитку постяпонської корейської мови можна назвати так:

- 1) кодифікація сучасної літературної мови та поява у 1933 р. для її позначення терміна «літературна мова»;

2) поступове ідеологічне розшарування корейського суспільства та остаточний дводержавний розкол країни у 1953 р.;

3) Поділ «еталонних» (південних) і «культурних» (північних) мов на дві корейські та подальший розвиток;

Зокрема, в КНДР, яка апелювала лише до внутрішніх ресурсів національної мови, насамперед до її рідного лексичного пласту, дещо пом'якшився наполегливий тон вилучення із вживання китайських ієрогліфів, а слова ієрогліфічного походження отримали право існувати в терміносистемі поряд з іноземними запозиченнями. Це зрушення у мовному плануванні пояснюється лише тим, що 65-70% словникового запасу корейської мови складається з слів, утворених від китайських ієрогліфів.

Як зазначила Є. Ф. Володарська, запозичення відноситься до одного з видів терміноутворення. Запозичення – універсальне мовне явище, що полягає у прийнятті однією мовою мовного матеріалу іншої в результаті міжмовних контактів різного рівня та форми.

У побудові СКМ юридичної термінології варто виділити три основні види запозичення: фонетичне, семантичне та графічне. Фонетичне запозичення - це слово, особливо таке, яке зберігає як значення, так і звучання слова вихідної мови після адаптації до мови, що приймає. Наприклад слово 알리바이 «алібі» тощо. Велика кількість запозичених слів поєднується з елементами терміна, утвореними від китайських ієрогліфів, щоб показати здатність елемента терміну входити до словника термінів на свої права, що призводить до утворення напівфонічних запозичених слів, які Д. С. Лотте визначив як змішане запозичення або «гібридний термін». Останні складається з іноземної мови, переданої за допомогою фонетичної транскрипції СКМ, та значущої силабічної морфеми, що несе певне смислове навантаження. Наприклад: 게르만법 «германське право» і 로마법 «римське право» тощо. Як зазначається у терміні 3. Новотної, семантичне запозичення – це запозичене слово чи словосполучення, побудоване за структурно-семантичною моделлю приймаючої мови та словотвірних засобів. Для корейців, які звикли до ієрогліфів, зрозуміла внутрішня форма термінів,

запозичених із китайської чи японської мов. Такий вид запозичення називається графічним.

На майже 5000 юридичних одиниць корейської мови припадає лише 70 фонетичних запозичень, здебільшого з англійської та інших європейських мов, тобто їхня частка становить лише 1,6% від загальної кількості юридичних термінів у СКМ.

Фонетичні форми запозичення рідко зустрічаються у корейській юридичній термінології. Це визначається стійкою і історично обумовленою тенденцією використання китайської лексики задоволення потреб конкретних топонімів. Для корейської юридичної термінології характерне запозичення слів і словосполучень із прямим та суб'єктивним значенням шляхом семантичного перетворення структури термінів з використанням китайської лексики.

Ю.С. Степанов та К.У. Морріс зазначають: термінологія тій чи іншій науковій галузі є не просто набір (список) термінів, а семіотичну систему, тобто вираз тій чи іншій системи понять, що у своє чергу відбиває ту чи іншу наукову перспективу (лінгвістичний енциклопедичний словник). Семіотичний поділ мови висуває вимоги до вивчення термінології з погляду семантики, синтаксису та прагматики.

1.2 Вимоги одиниці терміносистеми з погляду семантики до термінології

Як одиниці терміносистеми з погляду семантики до термінології висуваються такі вимоги, як:

1) однозначність, тобто одномовність у межах своєї терміносистеми або, принаймні, в межах прагнення однозначності; (Р.А. Будагов, К.А. Левковська, О.О. Реформатський);

2) зусилля щодо усунення синонімії;

3) точність номінальних функцій (співвідношення з науковими поняттями (О.О. Реформатський; В.І. Ульянов);

4) наявність системи типів словника синонімів. Важливою перевагою терміна є визначення(О.О. Селіванова; Н.В. Васильєва);

Систематика та можливі похідні юридичної термінології корейської мови найяскравіше виявляються у лексико-семантичних відносинах, у яких знаходяться терміни всередині системи, а саме:

1) гіперо-гіпонімічних: 제도 «інститут» → 사면제도 «інститут помилування», 대리제도 «інститут представництва» тощо;

2) антонімічних (бажаних): 선의점유 «сумлінне володіння» – 악의점유 «несумлінне володіння»;

3) синонімічних (небажаних): 손해배상 «відшкодування збитків» – 손실보상 «компенсація неотриманого прибутку (вигоди)» тощо;

Оскільки терміни юриспруденції часто є абстрактними поняттями, для виконання цієї функції необхідна ясність термінології. Однак деякі юридичні терміни, які часто виходять за межі терміну, вказують на інші наукові поняття. Наприклад: правничий термін 법 «право» одночасно функціонує у термінології математики, у сакральній (буддійській) термінології; 견책 «дисциплінарне зауваження, догана» є спільним і для правничої, і для військової термінології; терміни 경매 «аукціон», 계약 «договір» та багато інших уживаються у правознавстві і в економічній науці.

З погляду синтаксису, основний акцент робиться на:

1) закономірність формально-лінгвістичного оформлення термінів за наявними в мові моделями та способами словотвору;

2) Оптимальний термін перебування на посаді;

1.3 Закономірність оформлення формальної мови за нормами словотвору.

Термінологія утворює систему як на понятійній основі, а й у основі словотворчих і словообразовательних зв'язків (А.В. Косов):

• 저작권 «авторське право», 비호권 «право на притулок» тощо;

- 국제법 «міжнародне право», 민법 «цивільне право» тощо;

Словотвірні форми –권 та –법 спеціалізуються в термінології права, групуючи терміни за принципами приналежності одного семантичного поля.

1.4 Оптимальна довжина терміна.

Цій вимозі може відповідати скорочення як спосіб словотвори в китайській лексиці, згідно з яким скорочення утворюється за рахунок скорочення морфемних складів у складних лексичних конструкціях. Наприклад, термін 계약금 «сума, депонована за контрактом» був утворений від 계약보증금, 근로권 «право на працю» – від 근로기본권 тощо.

Говорячи прагматичною мовою, метою встановлення вимог до термінології є створення термінології, зручної для використання та професійного спілкування. Він визначає умови функціонального застосування термінів:

- 1) вузьке своє професійне поширення та мотивація, використовуючи лише свій власний жаргон.
- 2) дзвінкі звуки термінів;
- 3) стилістична нейтральність термінології тощо.

Цей термін зазвичай є мотивованим. Мотивація визначається особливостями поняття, що виражається терміном, і будується на раціональному обґрунтуванні зв'язку сенсу і внутрішньої форми — (Т.Р. Кияк).

В результаті вивчення юридичних термінів сучасної корейської мови з погляду синтаксису, семантики та прагматики отримано такі результати:

- 1) термінологія закону СКМ – відкрита система;
- 2) системна організація юридичних термінів у СКМ реалізована на двох рівнях: логічному та лінгвістичному;

3) терміни корейського права утворюють певну структурно-лексичну та семантичну єдність, що відображає формування корейської правової традиції в цілому;

4) Терміни методу СКМ є відкритою підсистемою корейської лексики та визначаються такими факторами:

- здатність використовувати як вербальний, і невербальний матеріал;
- здатність термінів визначати та доповнювати склад загальноповживаної лексики;
- використовуються однотипні словотвірні засоби для побудови термінів та однотипні словникові матеріали китайської мови, характерні для інших країн Далекосхідного культурно-історичного простору;

5) інтегративний, забезпечений внутрішніми концептуальними зв'язками;

6) Система термінів має синоніми та антоніми;

РОЗДІЛ 2

«Внутрішньомовні механізми утворення лексем: таксономія засобів деривації у ханмунній лексиці корейської мови»

2.1 Реалізація морфології китайської лексики

Словниковий склад корейської мови можна значною мірою розділити корейською мовою, китайські ієрогліфи та запозичені терміни. Відсоток шарів словникового запасу постійно змінюється.

Форми словотвори (морфеми) у китайських словниках належать до:

- 1) ідеографічних (ієрогліфічних) знаків;
- 2) звукова оболонка;
- 3) особливості будови;
- 4) специфічна семантика (за винятком афіксів).

Відомо, що китайська лексика генетично пов'язана із лексикою китайської мови. Китайські слова, які займають центральне місце в лексичній системі, мають складні відносини з такими поняттями, як склади, морфеми, ієрогліфи (В. І. Горелов). Однак, на відміну від китайської, де різницю між морфологічними складами та простими словами досі не вирішено, у корейсько-китайському словнику слова та морфологічні склади чітко різняться.

Морфологія китайської лексики переважно реалізується так:

- 1) словотворення на основі злиття двох і більше морфослогів за моделями, що є переважно в мовах без матеріальної зміни;
- 2) надмірність, тип автономної освіти лексичних одиниць у плані побудови, проявляється у дуалізації окремих морфослогів чи слів;
- 3) скорочення, викликані скороченням морфемних складів у складних лексичних конструкціях;
- 4) афіксація – морфологічний спосіб освіти слів з допомогою афіксів;

5) зрощення, що відноситься до лексико-синтаксичному способу словотвору; воно також вважається лексикалізація словосполучень.

У СКМ можна виділити кілька категорій китаїзму за кількісно-конститутивними та семантичними критеріями (класифікація за О.І. Смирницьким).

1) за структурою просте слово має у структурі лише одну кореневу складову морфему. Наприклад: 강 «річка», 산 «гора» тощо. Сюди ж належать такі деетимологізовані лексеми, як: 찰나 (刹那) «мить, миттєвість», 포도 (葡萄) «виноград» тощо;

2) похідні слова – це ті, що мають у своїй конструкції афіксовану силабічну морфему: 자동화 «автоматизація», 중요성 «важливість» тощо;

3) складні слова, засновані на двох або більше корневих складових морфемах: 학교 «школа», 체조 «гімнастика» тощо. Сюди належить лексикалізація словосполучень, тобто продукт лексичного зрощення: 시장경제 «ринкова економіка», 보험회사 «страхова компанія» тощо. Багато корейських вчених згодні з тим, що слова, що повторюються, в китайських ієрогліфах пов'язані зі структурно складними словами: 별별 «різний, всілякий», 명명백백 «очевидний, ясний» тощо.

Серед корейських лінгвістів структуру та значення складних слів китайських ієрогліфів вивчали: Кім Чен Тхек, Сон Кі Чжон, Шін Кі Сан та інші. У китайському мовознавстві В.М. Солнцева, А.Л. Семенас, О.П., Т. Окуцу, Т. Кагеяма, К. Йокосава та інші дослідники вказували на синтаксичну природу китаїзму в японській мові.

Враховуючи те, що у композитах зв'язок між компонентами взагалі виражена, значення композиту Б.Ю. Городецький визначає їх як «сміслові відносини». У роботі використовуються трансформаційні прийоми, що розширюють слова рівня словосполучень, виявляють змістовні зв'язку між компонентами.

Ієрархічна структура моделі словотвору для ієрархії китайських ієрогліфів корейської лексики виглядає так... Зазначена модель характерна як для загальноживаних термінів чи двоскладних складних слів (СС), так і для складних лексичних конструкцій термінологічних словників.

2.2 Моделі словотвору

1. Копулятивний тип:

1) Arad <+> Arad (компоненти слів, що утворюються за цією моделлю, мають лексичне значення, що співвідноситься з ознакою або якістю): 평화 → [평/平 «рівний» + 화/和 «гармонійний»] → «мир»;

2) Vrad <+> Vrad (обидва компоненти слів, що утворюються за цією моделлю, мають лексичне значення, що співвідноситься з дією або станом): 교육 → [교/教 «вчити» + 육/育 «виховувати»] → «освіта»;

3) Nrad <+> Nrad (компоненти слів, що утворюються за цією моделлю, мають лексичне значення, що співвідноситься з предметом, істотою або абстрактними поняттями): 물건 → [물/物 «реч» + 건/件 «реч»] → «речі, товари»;

4) Vrad + Arad (у цьому випадку перший компонент співвідноситься з дією, а другий – зі станом, який настає після дії, закладеної в першому компоненті; тип семантико-синтаксичного зв'язку між компонентами є результативним): 개량 → [개/改 «виправити» + 량/良 «бути добрим, хорошим»] → «поліпшення»;

5) Adrad <+> Adrad: 상호 → [상/相 «взаємно» + 호/互 «взаємно»] → «взаємно».

2. Підрядний тип:

1) «означення + означуване» (субстантивні композити):

• Arad +> Nrad (перший компонент групи слів, що утворюється за цією схемою, співвідноситься з прикметником, який виступає ознакою або уточненням стосовно другого компонента): 미인 → [미/美 «красивий» + 인/人 «людина»] → «красень, красуня»;

• Nrad +> Nrad: 마차 → [마/馬 «кінь» + 차/車 «віз»] → «транспортний засіб (на колесах)»;

• Vrad +> Nrad (як і в попередній моделі функції першого компонента у цій схемі полягають у конкретизації та доповненні другого компонента, який співвідноситься з іменником): 주택 → [주/住 «перебувати, мешкати» + 택/宅 «дім»] → «дім, будинок».

2) «доповнення + дієслово» (дієслівні композити):

• Nrad +> Vrad (у випадку з цією моделлю компонент, що виступає в ролі доповнення в діагностуючій моделі, може мати різну семантику, наприклад, інструментальну, місцеву, темпоральну тощо): 독살 → [독/毒 «отрута» + 살/殺 «вбивати»] → «отруєння»;

• Adrad + Vrad: 재고 → [재/再 «знову» + 고/考 «обдумувати»] → «переоцінка, перегляд, ревізія»;

• «дієслово + об'єкт» Vrad → Nrad (у цій моделі об'єкт майже завжди прямий): 감봉 → [감/減 «скорочувати» + 봉/俸 «платня»] → «скорочення зарплатні».

3. Предикативна модель (Srad – Prad):

1) Nrad => Vrad: 지진 → [지/地 «земля» + 진/震 «труситись»] → «землетрус»;

2) Nrad => Arad: 야심 → [야/夜 «ніч» + 심/深 «глибокий»] → «глибока ніч».

РОЗДІЛ 3

«Словотвірна парадигма юридичних термінів корейської мови»

3.1 Морфологія корейської термінології

Морфологія корейської термінологічної системи відповідає морфологічним нормам китайської лексичної підсистеми, але продуктивність кожного їх різна. Враховуючи ступінь продуктивності морфологічного методу корейсько-китайського словника, для утворення корейських юридичних термінів використовується таке:

1) словоскладання (композиція): • словоскладання на рівні двокomпонентних термінів-комполитів;

- словоскладання на рівні багатокomпонентних термінів-комполитів;

2) афіксація:

- префіксація;
- суфіксація.

Залежно від кількості та виду компонентів, що входять до складу лексеми, складні терміни були класифіковані на дві групи: Т-СС першого рівня, що є термінами двокomпонентної структури, та Т-СС другого рівня, що складається з чотирьох-трьох корневих морфослогів.

Моделі словотвори є стійкими конструкціями з узагальненими категоріальними значеннями. Він знаходиться на початку словотвірного процесу і за допомогою словотвірних елементів мови визначає, як утворюються похідні слова. Структурні моделі впливають мотивацію термінів. Найбільш мотивуючими є терміни, представлені структурними моделями, які найчастіше використовуються у тій чи іншій семантичній моделі. Корейські юридичні терміни доповнюються так само, як і загальноприйнята писемність, і використовуються самі методи і засоби формування.

Разом про те простежуються певні особливості у використанні морфологічних методів освіти юридичних термінів. За складовими термінами - комбінаторними властивостями комплексів їх можна розділити на такі групи:

I. Сурядні композити.

1) дієслово-термін-склад, його коренева морфема передає сенс самої дії: словотвірна модель 1 (V <+> V): 각하 (却下) → <1> 물리쳐서 «відхилити» + <2> 떨어지다 «занепасти» → «відхилення позову, відмова у розгляді позову; звільнення, усунення з посади»; 감사 (監査) → <1> 보다, 살피다 «дивитись, спостерігати» + <2> 사실하다, 조사하다 «перевіряти» → «аудит»;

2) предметні терміни-композиції – композиції, кореневі морфемі яких несуть у собі семантику власне предметності: словотвірна модель 2 (N <+> N): 과실 (過失) → <1> 잘못 «провина» + <2> 실수 «помилка» → «провина; недбалість; необережність»; 위력 (威力) → <1> 힘(세력) «сила» + <2> 힘 «сила» → «повноваження, право, влада».

II. Підлеглі складні слова - це лексеми (терміни), утворені шляхом словотвору, в яких кореневі морфемі є нерівністю семантичних і синтаксичних відносин: словотвірна модель 3 (V +> N): 대주 (貸主) → <1> 빌려준 «той, що позичає» + <2> 쪽 «сторона, людина» → «кредитор, орендодавець»; 동산 (動産) → <1> 움직일 수 있는 «рухоме (те, що рухається, може пересуватися)» + <2> 재산 «майно» → «рухоме майно»; словотвірна модель 4 (N +> N): 각료 (閣僚) → <1> 내각의 «Кабінет міністрів» + <2> 인원 (장관) «члени» → «рада міністрів, члени кабінету міністрів»;

공권 (公權) → <1> 공공 «громади» + <2> 권리 «право» → громадянські права; словотвірна модель 5 (V -> N): 감봉 (減俸) → <2> 봉급을 «оплата праці» + <1> 줄이다 «скорочувати, урізати» → «зниження заробітної плати, зменшення заробітної плати в порядку стягнення»; 검시 (檢屍) → <2> 시체를 «труп» + <1> 검사하다 «обстежувати, вивчати» → «автопсія; коронерське розслідування (випадків раптової смерті з ознаками насильства)»; словотвірна модель 6 (Ad +> V): 강박 (強迫) → <1> 강하게 (강제로) «сильно, посилено» + <2> 핍박하다, 몹시 괴롭게 굴다 «знущатися» → «примус,

застосування сили»; 고의 (故意) → <1> 일부러 «навмисне» + <2> 뜻하다, 생각하다 «думати» → «намір; замір; злочинний задум»; словотвірна модель 7 (A +> N): 누범 (累犯) → <1> 여러 «декілька» + <2> 범죄 «злочин» → «повторно скоєний злочин, рецидив»; 대사 (大赦) → <1> 큰 «великий»; <2> 용서 «прощення, пробачення» → «амністія, помилування»; словотвірна модель 8 (N => V): 수상 (首相) → <1> 첫머리, 우두머리(가) «голова, лідер» + <2> 관찰하다 «наглядати» → «прем'єр-міністр»; 은행 (銀行) → <1> 돈(이) «гроші» + <2> 돌아가다 «обертатися, перебувати в обігу» → «банк».

У сучасній корейській багато багатокомпонентних лексичних одиниць, структурно співвідносних з синтаксичними комплексами. Це перехідне явище корейських юридичних термінів включає поліфонічні слова, утворені шляхом об'єднання лексиконів в один повний словник. Мовний статус цих утворень залишається невирішеною проблемою короїзнавства. Основні структурні закономірності поліфонічних складних слів у сучасному корейському наступні:

I. *Сурядні композити*: словотвірна модель V <+> V: 동맹파업 «страйк», 조정이혼 «розлучення в судовому порядку» тощо.

II. *Підрядні композити*:

1) словотвірна модель V +> N: 감사위원 «член ревізійної комісії», 면소사유 «підстава для звільнення (з-під варти) тощо;

2) словотвірна модель N +> N: 국가기관 «державні органи, державний апарат», 국가원수 «монарх; глава держави», 국민주권 «національний суверенітет» тощо;

3) словотвірна модель V -> N: 권리침해 «порушення прав», 권한대행 «представництво інтересів (третіх осіб)», 사물관할 «матеріальна юрисдикція» тощо;

4) словотвірна модель Ad +> V: 임의규정 «добровільне право», 임의대리 «добровільний представник, уповноважений», 자치입법 «автономна законодавча діяльність» тощо;

5) словотвірна модель A +> N: 간접강제 «непрямий примус», 간접정범 «непрямий виконавець злочину», 간접증거 «непрямий доказ» тощо.

Незважаючи на те, що було докладено багато зусиль для вивчення утворення суфіксів у корейсько-китайському словнику, який висвітлює різні аспекти, статус багатьох слів, що утворюють суфікси, все ще залишається спірним. Кількість словотворчих форм та його склад не збігаються на роботах різних учених. Дослідники сходяться на думці, що афікси, типові конкретного терміна, можуть використовуватися терміна.

Для систематизації значення форм, які у корейської юридичної термінології, було розглянуто терміносуфікси і термінопрефікси.

3.2 Терміносуфікси і термінопрефікси у корейській юридичній термінології

Термінологічні суфікси:

- 관/官: 경찰관 «співробітник поліції», 대법관 «суддя Верховного Суду»;
- 국/國: 공화국 «республіка», 군주국 «монархія»;
- 권/權: 거부권 «право вето; вето», 공표권 «свобода совісті»;
- 금/金: 계약금 «завдаток; сума, депонована за контрактом», 공탁금 «сума депозиту»;
- 력/力: 소급력 «зворотна сила (закону)», 증거력 «допустимість доказів»;
- 료/料: 과태료 «стягнення»;
- 물/物: 매장물 «корисні копалини», 유실물 «утрачене майно; утрачена власність»;

- 벌/罰: 강제벌 «примусове покарання», 징계벌 «дисциплінарне стягнення»;
- 범/犯: 과실범 «злочинна халатність», 교사범 «підбурювання», 망각범 «злочин через необережність»;
- 법/法: 상속법 «спадкове право», 불문법 «узуальне право», 판례법 «прецедентне право» тощо;
- 부/部: 국방부 «Міністерство оборони», 노동부 «Міністерство праці»;
- 비/費: 예비비 «резервний капітал», 창업비 «статутний капітал»;
- 사/士: 법무사 «нотаріус»;
- 상/商: 대리상 «агент»;
- 서/書 : 계약서 «контракт», 보증서 «страхування на випадок порушення зобов'язання» тощо;
- 소/所: 교도소 «місце позбавлення волі», 구치소 «в'язниця»;
- 원/院: 대법원 «Верховний Суд»;
- 인/人: 감정인 «свідок-експерт», 공증인 «нотаріус», 변호인 «адвокат»;
- 자/者: 대표자 «представник, делегат», 발명자 «винахідник»;
- 전/典: 민법전 «Цивільний кодекс», 상법전 «Комерційний кодекс»;
- 점/店: 대리점 «торговий агент»;
- 제/制: 공화제 «республіканська система правління», 대의제 «представницька система; інститут представництва»;
- 죄/罪: 강요죄 «злочинне вимагання», 공갈죄 «шантаж»;
- 증/證: 권리증 «сертифікат власності», 영수증 «розписка; поручництво»;
- 지/地: 거주지 «місце проживання», 발행지 «місце випуску цінних паперів»;
- 처/處: 법제처 «державне управління юстиції»;
- 청/廳: 검찰청 «прокуратура», 교육청 «управління освіти»;

- 형/刑: 선고형 «вирок», 처단형 «покарання».

Термінологічні префікси:

- 가 (假): 가석방 «дострокове або тимчасове звільнення ув'язненого з тюрми»;
- 공 (公): 공기업 «державне підприємство»;
- 근 (根): 근거당 «фінансове поручництво»;
- 대 (代): 대의제 «юридична фікція»;
- 대 (大): 대한장 «Велика хартія вольностей»;
- 임 (賃): 임대차 «оренда»;
- 재 (再): 재경매 «повторний аукціон»;
- 부 (不): 부동산 «нерухоме майно»;
- 상: 상행위 «торгова операція»;
- 소 (小): 소상공인 «малий бізнес»;
- 제 (第): 제 3 자 «третя особа»;
- 주 (主): 주등기 «основна реєстрація»;
- 중 (重): 중과실 «крайня недбалість».

Крім обмеженого набору словозмінних афіксів у лексиці китайських ієрогліфів, у сфері юридичної термінології намітилися такі тенденції, зумовлені відсутністю словозмінного фонду:

- висока продуктивність складання кореня та складання основи;
- тісний зв'язок із словотвором;
- У СС конвергенція корейських іменників, формування лексичної конвергенції та лексикалізація словосполучень засновані на словотвірній моделі.

ВИСНОВОК

1. В результаті аналізу теоретичних даних у галузі термінології на даному етапі активно вивчається термінологія різних мов з багатьох лінгвістичних позицій, серед яких чільне місце посідають морфологічні та структурно-семантичні описи термінологічних одиниць. У той самий час, якщо корейські юридичні терміни аналізувалися переважно з погляду словникової фіксації, то комплексний структурно-семантичний аналіз термінів, що є їх компонентами, підтверджується літературою з корейському мовознавству. У роботах корейських лінгвістів вона ще розглядалася.

2. Відносно раннє формування юриспруденції і термінологія, що впливає з цього, виправдовують використання китайської лексики. Багато екстралінгвістичних факторів, таких як постійні контакти з сусідніми країнами (особливо з Китаєм), призвели до корінних змін у лексичній побудові корейської мови. З цього дослідження можна дійти невтішного висновку, що складність і тривалий вплив процесу формування юридичної термінології в корейській мові супроводжуються тривалим впливом китайських (а потім і японських) правових традицій. Основою розробки юридичної термінології в СКМ послужила лексика китайської мови.

3. Усі галузі лексики формуються автономно у межах лексичної системи тієї чи іншої мови. Тому у цій статті окрема частина присвячена розгляду структурно-типологічних характеристик китайської лексики. В результаті здатність лексики китайської мови утворювати нові слова при збереженні лаконічної мовної форми порівняно з лексикою рідної мови зумовлена особливістю лексичної відокремленості. Ці характеристики китайських словників особливо цінні у розвитку загальногалузевої лексики, особливо в формуванні юридичної термінології.

4. Похідна система корейської мови служить посередником між науковим задумом дослідника та самою корейською мовою. На основі аналізу термінології монолексеми підтверджено, що найбільшою продуктивністю юридичної термінології характеризується словотворення. Усі терміни СС структурно поділяються на двокомпонентні та багатоконпонентні. Афікси є другим найбільш продуктивним

способом утворення термінів. На відміну від морфології корейської та письмової мови, лінгвістична морфологія області права має такі характеристики:

- 1) Він використовує матеріал рідної лексики.
- 2) Використовує обмежений набір способів словотвору.

5. Юридичні терміни в корейській мові є результатом різних способів поєднання складних структурних та семантичних компонентів. Використовуючи метод моделювання процесу словотвору, можна візуалізувати складні внутрішньомовні процеси, що відбуваються під час особливих топонімів, а також забезпечити повноту висновків. Виходячи з цього, терміноскладові моделі передають інформацію про свою структуру та семантику.

Розглядаємо терміномодель як логічне завершення типової тенденції до того чи іншого терміну, яка виділяє та закріплює певний арсенал регулярних способів утворення термінів із набору способів освіти слів у загальноживаній лексиці. Юридична термінологія «віддає пріоритет» лише деяким із усіх структурно-семантичних моделей, у тому числі китайські складні слова утворені у літературній корейській мові. Тому всі складні слова, утворені з урахуванням даних китайської лексики, класифікуються на послідовні типи і підрядні типи, кожне складне слово класифікується різні підтипи.

6. Семантичний зв'язок між компонентами двоголосних термінів представлений у статті у вигляді 8 морфологічних моделей. Моделі діють як абстрактні, логічно закінчені словесні схеми, які можуть бути заповнені лексичним матеріалом. Таким чином, структурування моделі дозволяє визначити найбільш продуктивну модель для

юридичних термінів корейською мовою. Порівняно з іншими методами формування термінів частота використання тієї чи іншої моделі сильно впливає мотивацію терміна.

7. Словникова конвергенція, утворена внаслідок лексикалізації словосполучень, становить більшість одиниць корейських юридичних термінів, утворених у результаті словотвору. Структура багатоконпонентних складних слів

проявляється у синтаксичному побудові словосполучень та вживанні однорідних термінокомпонентів.

8. В результаті аналізу семантичного та структурно-семантичного складу багатокомпонентних термінів двокомпонентні терміни характеризуються силою смислового зв'язку між компонентами, тоді як чотирикомпонентні терміни та терміни з великою кількістю компонентів більшою мірою. Це тому, що він утворений згідно або, іншими словами, є продуктом лексикалізації словосполучень. Важливо, що значення обох є простою сумою значень компонентів. Тому зі збільшенням кількості компонентів сила смислового зв'язку між компонентами слабшає.

Критерій компонентної зв'язності дозволяє виділити смислове ядро та залишкову морфосилабему в трикомпонентних термінах. Залишкові морфеми можна кваліфікувати як кореневі морфеми або афікси термінів, застосовуючи декілька критеріїв.

За підрахунками, у суфіксному словотворі беруть участь 28 терміносуфіксів та 13 термінопрефіксів, причому кожна форма словотвору є різною мірою продуктивності.

초록

우리말 법률용어의 구조적, 의미적 구성의 특성을 종합적으로 연구한 결과 다음과 같은 결론을 얻을 수 있었다.

용어학 분야의 이론적 자료를 분석한 결과, 현 단계에서는 다양한 언어의 용어가 많은 언어학적 입장에서 활발히 연구되고 있으며, 그 중에서도 용어 단위에 대한 형태론적, 구조적-의미론적 기술이 두드러진 위치를 차지하고 있다. 동시에 국어법용어를 주로 사전고정의 관점에서 분석했다면, 그 구성요소인 용어에 대한 복잡한 구조적 의미론적 분석은 국어학 문헌을 통해 확인된다. 그것은 여전히 한국어 학자들의 작품에서 고려되었다.

법학의 비교적 초기 형성과 그에 따른 용어는 중국어 어휘의 사용을 정당화한다. 주변국과의 지속적인 접촉과 같은 많은 비언어적 요인은 한국어의 어휘 구조에 근본적인 변화를 가져왔다. 본 연구를 통해 우리는 국어법용어 형성과정의 복잡성과 장기적 영향이 중국 법전통의 장기적 영향을 동반한다는 실망스러운 결론에 도달할 수 있다. SCM 에서 법률용어 발전의 근간은 중국어의 어휘였다.

모든 어휘 분야는 특정 언어의 어휘 체계 내에서 자율적으로 형성된다. 따라서 본고에서는 한어 어휘의 구조적, 유형학적 특성을 고찰하기 위해 별도의 부분을 할애한다. 결과적으로 중국어의 어휘가 모국어의 어휘에 비해 간결한 언어형식을 유지하면서 새로운 단어를 형성하는 능력은 어휘분리의 특성에 기인한다. 이러한 한자사전의 특성은 일반어휘의 발달, 특히 법률용어의 형성에 있어서 특히 가치가 있다.

한국어의 파생 체계는 연구자의 과학적 의도와 한국어 자체 사이의 매개체 역할을 한다. 독어단어의 용어 분석을 바탕으로 단어 형성이 법률용어의 생산성이 가장 큰 특징이 있음을 확인하였다. 모든 SS 항은 구조적으로 2 성분과 다성분으로 나뉜다. 접사는 용어를 형성하는 두 번째로 생산적인 방법이었다. 국어와 문어의 형태론과 달리 법학분야의 언어형태론은 다음과 같은 특징을 갖는다.

- 원어민 교재를 사용한다.
- 제한된 단어 형성 방법을 사용한다.

한국어의 법률 용어는 복잡한 구조적 요소와 의미적 요소를 서로 다른 방식으로 결합한 결과이었다. 단어 형성 과정을 모델링하는 방법을 사용하여 특정 지명에서 발생하는 복잡한 언어 내 과정을 시각화하고 결론의 완전성을 보장할 수 있다. 이를 기반으로 용어 음절 모델은 구조 및 의미에 대한 정보를 전달한다.

우리는 일반적으로 사용되는 어휘에서 단어를 형성하는 일련의 방법에서 용어를 형성하는 정기적인 방법의 특정 무기고를 선택하고 통합하는 하나 또는 다른 용어에 대한 전형적인 경향의 논리적 결론으로 용어 모델을 고려한다. 법률용어는 문어에서 형성되는 한자 합성어를 포함하여 모든 구조-의미 모델 중 일부에만 "우선권을 부여"한다. 따라서 중국어 어휘의 데이터를 고려하여 형성된 모든 복합어는 연속형과 종속형으로 분류되며, 각각의 복합어는 서로 다른 하위 유형으로 분류된다.

이중모음 용어 구성요소 간의 의미론적 관계는 8 가지 형태론적 모델의 형태로 논문에 제시되어 있다. 모델은 어휘 자료로 채울 수 있는 추상적이고 논리적으로 완전한 구두 체계로 작동한다. 따라서 모델의 구조화를 통해 가장 생산적인 한국어 법률 용어 모델을 결정할 수 있다. 용어를 형성하는 다른 방법과 비교할 때 특정 모델의 사용 빈도는 용어의 동기에 큰 영향을 미친다.

단어 조합의 어휘화 결과 형성된 어휘 수렴은 단어 형성 결과 형성된 우리말 법용어 단위의 대부분을 차지한다. 다중 구성 요소 복합 단어의 구조는 단어 조합의 구문 구성과 동종 용어 구성 요소의 사용에서 나타난다.

다성분어의 의미론적, 구조적-의미적 구성을 분석한 결과, 2 성분어는 성분간 의미적 연결강도가 큰 특징이 있는 반면, 4 성분어와 성분수가 많은 용어는 더 강한 것으로 나타났다. 이에 따라 형성되거나, 즉 단어 조합의 어휘화의 산물이기 때문이다. 중요한 것은 두 값이 구성 요소 값의 단순한 합계라는 것이다. 따라서 구성 요소의 수가 증가함에 따라 구성 요소 간의 의미 연결 강도가 약해진다.

구성요소 융합 기준을 사용하면 세 구성요소 용어에서 의미론적 핵심 및 잔여 형태음절을 식별할 수 있다. 여러 가지 기준을 적용하여 잔여 형태소는 어근 형태소 또는 용어 접사로 규정될 수 있다.

Список використаних джерел

Артикуца Н.В. (2004) Мова права і юридична термінологія: Навчальний посібник. 2-ге вид., змін. і доп. К.: Стилюс,. 277 с.

Бураго Д.О. Видавничий Дім, (2005) екстралінгвістичні чинники формування та розвитку правничої термінології в корейській мові // Мовні і концептуальні картини світу: Збірник наукових праць. – Випуск 18. Книга 2. – К.– С. 108-114.

Бураго Д.О. Видавничий Дім, (2005) Корейська термінографія: проблеми становлення та перспективи розвитку // Мовні і концептуальні картини світу: Збірник наукових праць. – Випуск 16. Книга 2. – К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, – С. 128-133.

Даниленко В.П. (1970) Лінгвістичні вивчення термінології та культура мовлення (до постановки питання) // Актуальні проблеми культури мови. М.: Наука,. С. 305-325.

Даниленко В.П. (1973) Про термінологічне словотворення. ВЯ, №4. С. 76.

Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. (2000) Основи термінотворення: Семант. та соціолінгвіст. аспекти. К.: Вид. дім КМ Academia”,.

Зеленько А. С. (1999) До питання про становлення лінгвістичного детермінізму (від структурної до когнітивної семантики). Луганськ,.- 71 с.

Іншомовні запозичення у термінології сучасної корейської мови (на прикладі терміносистеми права) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури. – К., (2005). – Вип. 10. – С. 24-26.

Ковалик І.І. (1979) Вступ. Дериватологія (словотвір) як самостійна лінгвістична дисципліна та її місце у системі наук про мову // Словотвір сучасної української літературної мови. К.. С. 5-57.

Комарова А.І. (1996) Теорія та практика вивчення мови спеціальних цілей: Автореф. дис. докт. філол. н. М.. 45 с.

Кратко М. (2002) Проблеми української наукової мови // Вісник Нац. ун-ту Львів.політ.”, № 453. С. 1213.

Лейчик В.М., Смирнов І.П., Сулова І.М. (1977) Термінологія інформатики: теоретичні та практичні питання // Підсумки науки та техніки. Сер. Інформатика”. М., Т. 2. С. 36-45.

Лейчик В.М. (2006) Термінознавство: Предмет, методи, структура. М.: КомКнига, 256 с.

Лотте Д.С. (1982) Питання запозичення та впорядкування іншомовних термінів та терміноелементів. М., 149 с.

Лотте Д.С. (1961) Основи побудови науково-технічної термінології. Питання теорії та методики. М.: Видав-во АН СРСР, 157 с.

The peculiarities of compounding in Sino-Korean vocabulary of Korean language. – Prague: Електронний ресурс Національної Академії наук Чеської Республіки, 2006.